

Het is nooit te oud om van te leren

Delftse Archeologische Notitie 274

Centrumplan Honselersdijk, gemeente Westland

Een aanvullend archeologisch bureauonderzoek

Bas Penning

Archeologie
Delft

Centrumplan Honselersdijk, gemeente Westland

Een aanvullend archeologisch bureauonderzoek

Bas Penning

Opdrachtgever:	Gemeente Westland
Contactpersoon:	T. Sneijder
Bevoegde overheid:	Gemeente Westland
Contactpersoon:	N. Conradi
Beheer documentatie:	Provincie Zuid-Holland
Type onderzoek:	Bureauonderzoek
Periode van uitvoer:	Augustus 2021
Aanleiding:	Nieuwbouw
Locatie:	Dijkstraat, Molenlaan en Fazantlaan Honselersdijk
Coördinaten:	75486/447248
Zaakidentiteitsnr. Archis:	5101958100
Projectcode:	WL231
Projectleider:	B. Penning

Status:	Definitieve versie 9 september 2021
Autorisatie:	

drs. J. van Horssen

ISSN: 1879-9590
© 2021 Archeologie Delft

Samenvatting

Het gebied in de hoek van de Dijkstraat, Molenlaan en Fazantlaan in Honselersdijk in de gemeente Westland wordt heringericht. Bij deze herinrichting wordt er onder andere een parkeerterrein, schoolplein, fietsenstalling en nieuwbouw (Huis van de Buurt) gerealiseerd. Hierbij zal de bodem geroerd worden, waarbij mogelijk archeologische resten verloren kunnen gaan. In 2014 is voor een groot deel van dit gebied een bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd, maar bij dit onderzoek kon onvoldoende duidelijk worden gemaakt wat er mogelijk aan archeologische resten in het gebied aanwezig is. Aangezien de contour van het gebied ook gewijzigd is ten opzichte van de situatie in 2014, heeft de gemeente Westland aan Archeologie Delft gevraagd om het onderzoek uit 2014 te actualiseren en aan te vullen.

Dit aanvullende bureauonderzoek heeft als doel om specifiek voor het huidige plangebied een archeologische verwachting op te stellen en eventueel de archeologische verwachting uit 2014 bij te stellen, om inzicht te krijgen in de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het plangebied.

Uit het onderzoek is gebleken dat er een middelhoge verwachting geldt voor archeologisch resten uit het Neolithicum, de Romeinse tijd en Middeleeuwen en een hoge verwachting voor resten uit de Nieuwe tijd.

Gelet op het bovenstaande wordt geadviseerd om opnieuw een verkennend booronderzoek uit te voeren in het plangebied om de archeologische verwachting te toetsen en om de bodemopbouw in kaart te brengen. De boringen uit het onderzoek uit 2014 kunnen bij dit onderzoek betrokken worden. Er wordt geadviseerd om de boringen aan de oostzijde van het plangebied tot minstens 0,30 m in de top van de Laag van Ypenburg te zetten. In de rest van het plangebied wordt geadviseerd om tot minstens 0,50 m in de top van de Gantel Laag te boren. De uiteindelijke beslissing hierover ligt bij het bevoegd gezag, de gemeente Westland.

Inhoudsopgave

2	Samenvatting
4	1 Inleiding
	1.1 Aanleiding
	1.2 Plangebied en geplande werkzaamheden
	1.3 Beleid gemeente Westland ten aanzien van archeologie
	1.4 Bestemmingsplan
7	2 Aanvullend bureauonderzoek
	2.1 Methoden en richtlijnen
	2.2 Historisch grondgebruik en bekende verstoringen
	2.3 Geologie
	2.4 Gegevens verkennend booronderzoek 2014
	2.5 Archeologisch onderzoek in en rondom het plangebied
12	3 Archeologische verwachting en advies voor vervolgonderzoek
	3.1 Gespecificeerde archeologische verwachting
	3.2 Conclusie en advies voor vervolgonderzoek
14	Bibliografie
14	Overzicht van afbeeldingen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

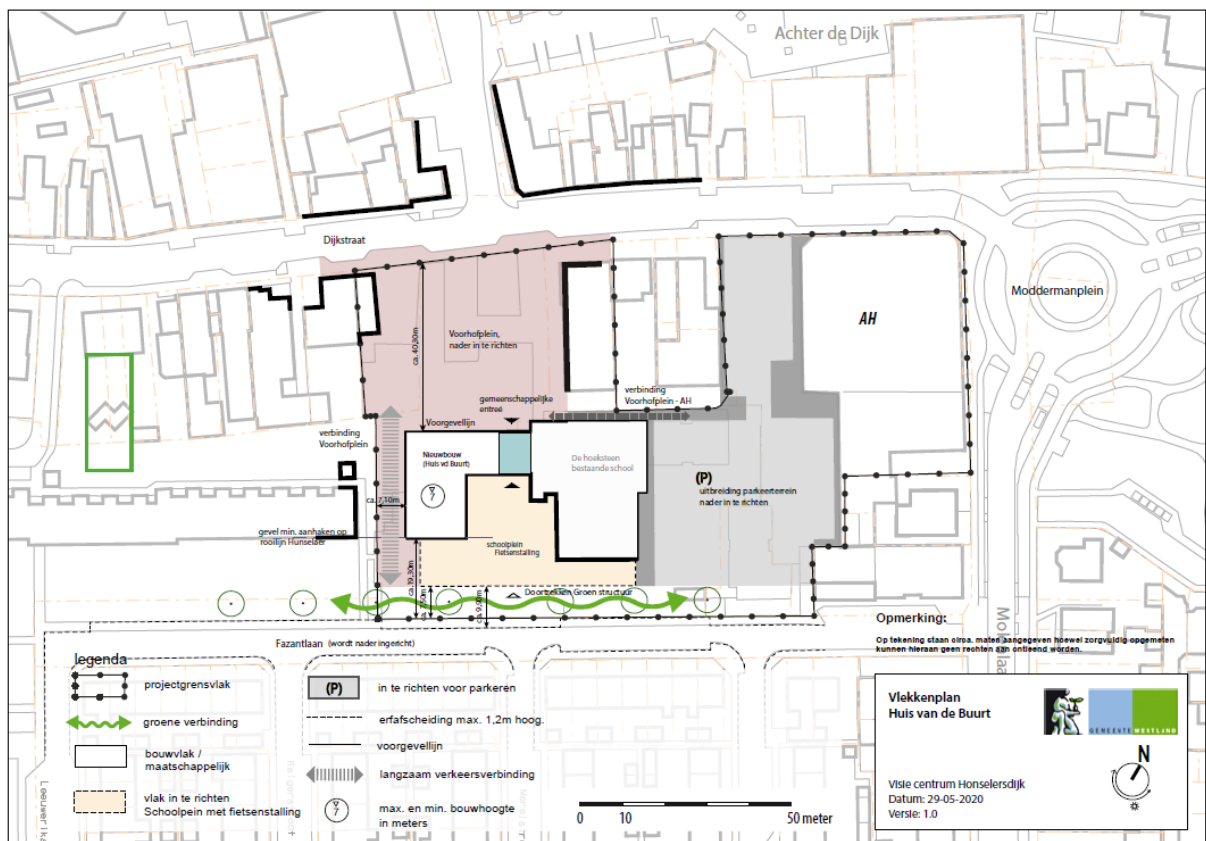
Het gebied in de hoek van de Dijkstraat, Molenlaan en Fazantlaan in Honselersdijk in de gemeente Westland wordt heringericht. Bij deze herinrichting wordt er onder andere een parkeerterrein, schoolplein, fietsenstalling en nieuwbouw (Huis van de Buurt) gerealiseerd (afbeelding 1). Hierbij zal de bodem geroerd worden, waarbij mogelijk archeologische resten verloren kunnen gaan. In 2014 is voor een groot deel van dit gebied een bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd (afbeelding 2).¹ In dit bureauonderzoek uit 2014 is geconcludeerd dat er een hoge verwachting geldt voor archeologische resten uit de Romeinse tijd, de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Deze verwachting is deels getoetst door middel van een verkennend booronderzoek. Hieruit bleek dat in de westkant van het onderzoeksgebied mogelijk een vindplaats aanwezig is. Aan de oostkant was boren niet mogelijk doordat het terrein hier bedekt was met asfalt.

Bij het opnieuw georefereren van het historisch kaartmateriaal uit de 18^e en 19^e eeuw is beter inzicht gekregen in de locatie van woonplaatsen uit deze periode. Ook is de contour van het onderzoeksgebied gewijzigd en is het door de sloop van een kerk op meer plaatsen mogelijk om onderzoek te doen. Vanwege deze wijzigingen heeft Archeologie Delft de opdracht gekregen om het onderzoek uit 2014 aan te vullen in een nieuw bureauonderzoek.

Dit aanvullende bureauonderzoek heeft als doel om specifiek voor het huidige plangebied een archeologische verwachting op te stellen en eventueel de archeologische verwachting uit 2014 bij te stellen, om inzicht te krijgen in de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het plangebied.

¹ Rikkers 2014; OM: 2440727100.

Afbeelding 1: de geplande ontwikkelingen.

Afbeelding 2: het huidige plangebied en het plangebied uit het bureauonderzoek van 2014, geprojecteerd op een luchtfoto.

1.2 Plangebied en geplande werkzaamheden

Het plangebied bestaat uit een gebied in de hoek van de Dijkstraat, Molenlaan en Fazantlaan in Honselersdijk, gemeente Westland (afbeelding 1 en 2). Het plangebied heeft momenteel diverse functies zoals school, parkeerterrein en braakliggend terrein. Het onderzoeksgebied is 7.324 m² en de centrumcoördinaat van het plangebied is 75486/447248. Het maaiveld ligt op circa 0,5 m NAP.²

Binnen het plangebied staat de herinrichting van een (school)plein, een parkeerplaats en groenstroken gepland. Ook zal er ter plaatse van de voormalige kerk nieuwbouw komen. Het is nog niet bekend in welke mate deze ontwikkelingen verstoring van de bodem met zich meebrengen.

1.3 Beleid gemeente Westland ten aanzien van archeologie

Het beleid van de gemeente Westland ten aanzien van archeologie is sinds het bureauonderzoek uit 2014 niet gewijzigd. Het plangebied bevindt zich volgens de beleidskaart van de gemeente Westland in verwachtingszone Historische dorpskern (afbeelding 3). De vrijstellingsgrens die gehanteerd wordt voor deze zone is maximaal 50 m² met een ontgravingsdiepte van maximaal 30 cm onder het maaiveld.³

1.4 Bestemmingsplan

Er zijn geen wijzingen ten aanzien van het bestemmingsplan sinds het bureauonderzoek van 2014.

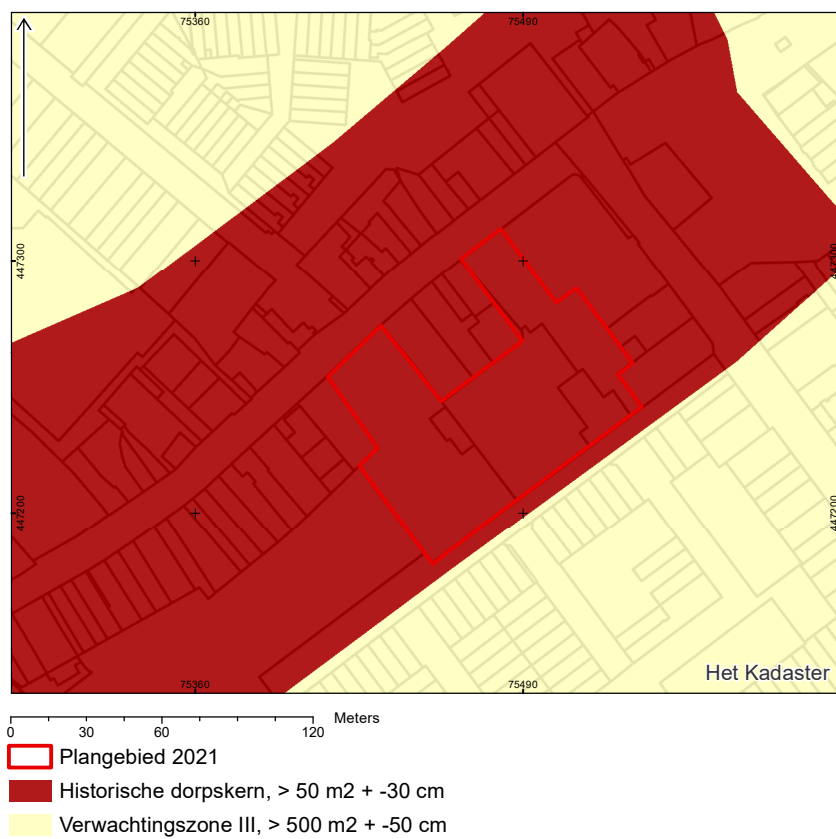
Op het plangebied is het bestemmingsplan Kern Honselersdijk van toepassing.⁴ Op de plankaart is ter hoogte van het plangebied sprake van een dubbelbestemming Archeologie – 1. Dit houdt in dat er archeologisch onderzoek moet plaatsvinden wanneer een ontwikkeling een oppervlakte heeft groter dan 30 m² en de bodem dieper wordt geroerd dan 30 cm onder maaiveld.

² www.ahn.maps.arcgis.com, geraadpleegd op 02-08-2021.

³ Kerkhof 2012.

⁴ Bestemmingsplan Kern Honselersdijk: Gemeente Westland (vastgesteld 20 maart 2012), NL.IMRO.1783.ABP00000009-onhe. Geraadpleegd via www.ruimtelijkeplannen.nl op 02-08-2021.

Afbeelding 3: het plangebied
geprojecteerd op de archeologische
beleidskaart van de gemeente
Westland.

2 Aanvullend bureauonderzoek

2.1 Methoden en richtlijnen

Het doel van dit aanvullend bureauonderzoek is het verzamelen van alle bekende gegevens met betrekking tot de verstoringen, geologie, historische-geografie en archeologie in de omgeving van het plangebied. Voor het aanvullend bureauonderzoek is gebruik gemaakt van het eerder uitgevoerde bureau- en booronderzoek.⁵ Het onderzoek is waar relevant aangevuld met informatie uit het Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), de geologische kaart Westland-Delfland⁶ en overige bronnen. Aan de hand van al deze gegevens kan een archeologische verwachting worden opgesteld.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd volgens de eisen zoals deze zijn opgesteld in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1, van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>).

2.2 Historisch grondgebruik en bekende verstoringen

De Dijkstraat is in het midden van de 12^e eeuw aangelegd als dijk langs de Gantel. Nadat de Gantel aan het einde van de 12^e eeuw was afgedamd, ging men in de 13^e eeuw ook wonen in het gebied tussen de dijk en de Gantel en werden beide zijden van de Dijkstraat bewoond.

De oudst bekende historische afbeelding van het plangebied is een kaart van Jan Potter uit 1578. Deze kaart uit het Kaartboek van het Weeshuis laat alleen het meest oostelijk deel van het plangebied zien. Hierop staat geen bebouwing afgebeeld. De kaart van Pieter Florisz. van der Sallem uit het midden van de 17^e eeuw laat wel bebouwing zien, maar de kaart is niet gedetailleerd genoeg om te bepalen op welke percelen deze staat (afbeelding 4).⁷ De Kaart van Kruikius uit 1712⁸ en het Minuutplan van 1832⁹ zijn wel nauwkeurig genoeg en laten eveneens bebouwing zien (afbeelding 5 en 6).

De afgebeelde bebouwing staat voornamelijk langs de Dijkstraat, maar ook langs de Molenweg en ter hoogte van de Fazantlaan staat een gebouw afgebeeld.

⁵ Rijkers 2014,

⁶ Vos et al. 2017.

⁷ Archief Hoogheemraadschap van Delfland, OAD 704.

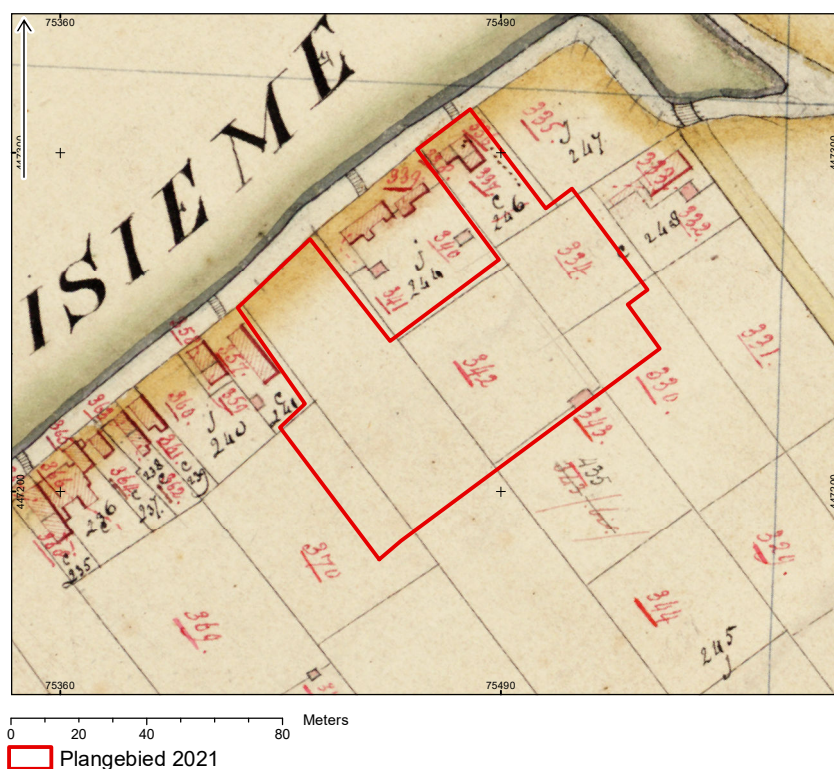
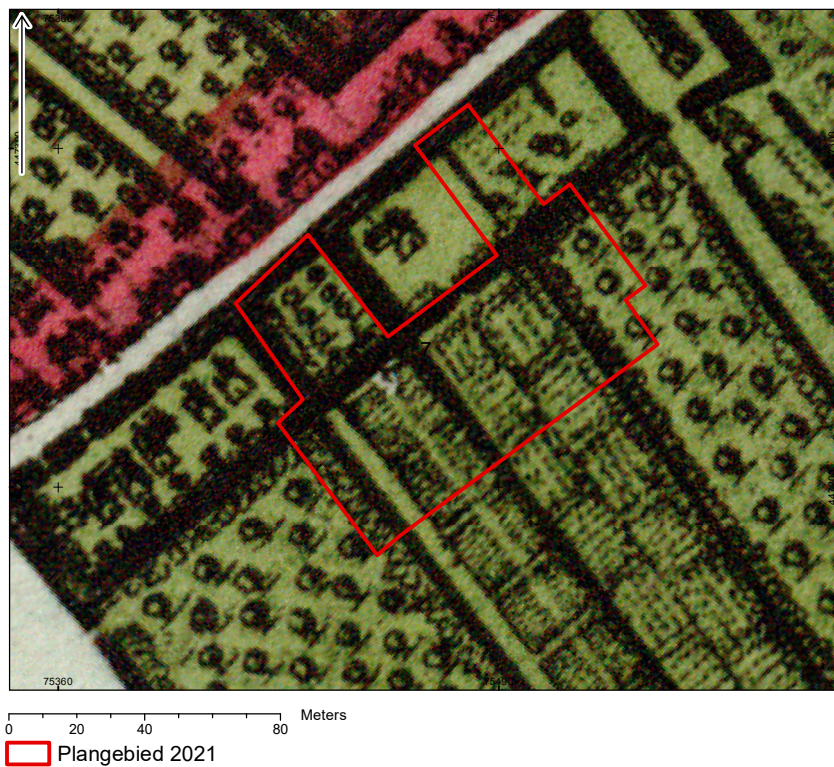
⁸ Kruikius & Kruikius 1712.

⁹ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN08121B02.

Afbeelding 4: De kaart van Pieter Florisz. van der Sallem met in de cirkel de bebouwing in het plangebied.

Afbeelding 5: het plangebied
geprojecteerd op de kaart van Kruikius
uit 1712.

Afbeelding 6: het plangebied
geprojecteerd op de Kadasterkaart uit
1832.

De bebouwing langs de Dijkstraat is niet aaneengesloten en mogelijk heeft er tussen de afgebeelde panden eerder wel bebouwing gestaan. Achter de bebouwing staat op de kaart van Kruijck boomgaarden en hooiland afgebeeld en het zal lange tijd een agrarische functie hebben gehad. Vanaf 1939 is te zien dat de huidige school wordt afgebeeld samen met een kerk. Vanaf 1958 worden er ook kassen afgebeeld in het plangebied.¹⁰ In de tweede helft van de 20^e eeuw maken deze plaats voor de huidige bebouwing. Een in de jaren 30 van de 20^e eeuw gebouwde kerk, die tijdens het onderzoek in 2014 nog aanwezig was, is inmiddels gesloopt.

Uit de kartering van Van Liere is gebleken dat in het plangebied opgevaren gronden voorkomen met een dikte van meer dan 70 cm.¹¹ Binnen het plangebied zijn diverse kabels en leidingen aangelegd. Met de aanleg zal de bodem gedeeltelijk verstoord zijn, maar de exacte mate van verstoring is niet bekend. Ook met de sloop van kerk zal de bodem deels verstoord zijn. Uit de funderingstekeningen van de kerk, blijkt dat de funderingsbalken 40 cm dik waren.¹² De verstoring is dus mogelijk ondieper dan de laag met opgevaren gronden. De stand van het waterpeil is gemiddeld 0,43 m –NAP.¹³

2.3 Geologie

Volgens de geologische kaart van het Westland en Delfland bestaat de top van de natuurlijke bodem in het plangebied uit afzettingen van het Laagcomplex van Westland (afbeelding 7). Deze afzettingen bestaan van boven naar onder uit dekafzettingen van de Laag van Poeldijk (Laagpakket van Walcheren), dek- en geulafzettingen van de Gantel Laag (Laagpakket van Walcheren), Hollandveen, het Laagcomplex van Delfland (Laagpakket van Walcheren en Wormer) en/of Laag van Rijswijk (Laagpakket van Zandvoort). De top van het Laagcomplex van Delfland en/of Laag van Rijswijk bevindt zich in het gehele plangebied op minder dan 5 m – NAP.¹⁴ In het oostelijk deel van het plangebied is de situatie iets anders. Hier ligt

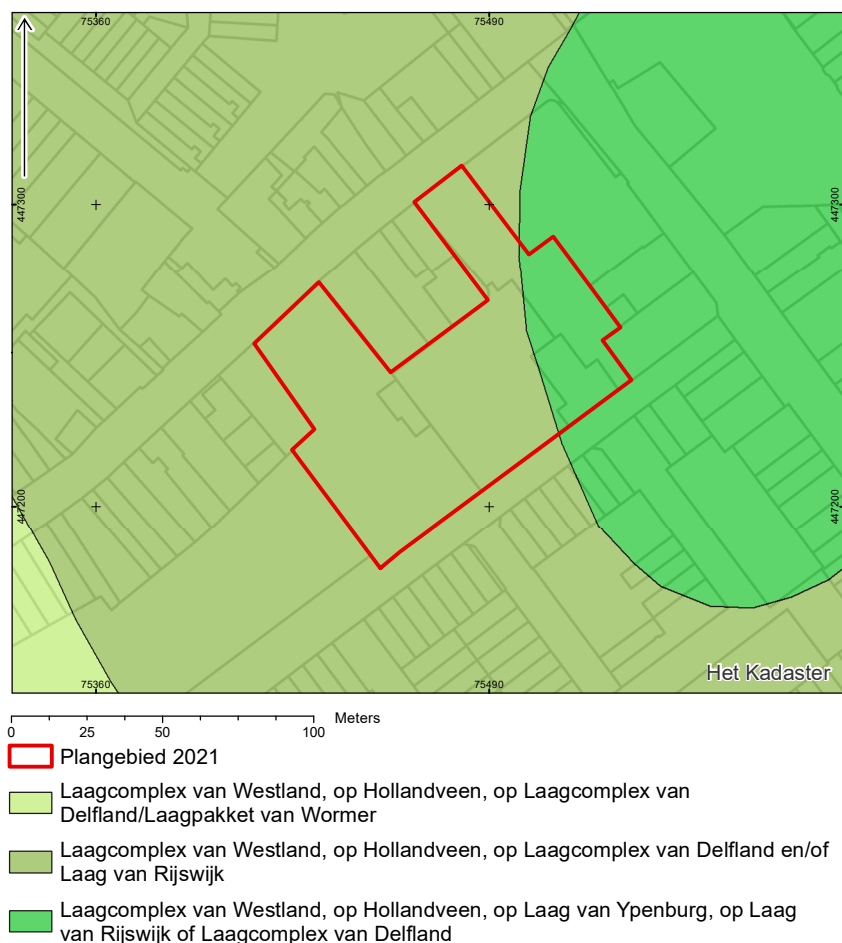
¹⁰ Rijkers 2014, 11.

¹¹ Van Liere 1948.

¹² Dank aan Nadine Conradi voor het toezenden van de tekeningen.

¹³ <http://hhdelfland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=0278b4d958fd4cceb474bb8d1dbce308>, geraadpleegd op 03-08-2021.

¹⁴ Vos et al. 2017.

Afbeelding 7: geologische ondergrond van het plangebied (Vos et al. 2017).

tussen het Hollandveen en het Laagcomplex van Delfland/de Laag van Rijswijk nog de Laag van Ypenburg.

Met name de geul- en oeverafzettingen van de Gantel Laag en de Laag van Ypenburg zijn vanuit archeologisch perspectief interessant. Voor de zandige geulafzettingen en de oeverwallen van de geulen van de Gantel geldt dat deze door inklinking van de ondergrond hoger zijn komen te liggen dan het omliggende landschap. Daarmee werden het geschikte locaties voor bewoning vanaf de Romeinse tijd. In het Westland ligt vaak op de top van de Gantel Laag een blauwgrijze, humeuze kleilaag. Deze is het restant van het post-Romeinse veenpakket dat door oxidatie bijna volledig is verdwenen. Het restant wordt aangeduid als vegetatielaag met de term Woudlaag.¹⁵ Deze laag wordt vaak gebruikt als gidslaag bij archeologisch onderzoek, omdat de laag op dezelfde hoogte ligt als het loopvlak uit de Romeinse tijd. Op de duinkoppen van de Laag van Ypenburg kunnen vindplaatsen vanaf het Midden-Neolithicum worden aangetroffen.

2.4 Gegevens verkennend booronderzoek 2014¹⁶

Tijdens het verkennende booronderzoek zijn vijf boringen gezet in het plangebied. Al deze boringen lagen in het westelijk deel van het plangebied, in het oostelijk deel was boren niet mogelijk vanwege de aanwezigheid van asfalt. Eén van de boringen is gestuit op 1 m -mv. De andere boringen konden gezet worden tot 2 m -mv. In drie van deze boringen is in de Gantel Laag op een diepte van 95-130 cm -mv fosfaat, houtskool en puinfragmentjes aangetroffen. Deze vondsten duiden op de mogelijk aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Om die reden is er geadviseerd om een vervolgonderzoek uit te voeren door middel van proefsleuven.

In één van de boringen is onder de Gantel Laag een grijze kleilaag aangetroffen vanaf 180 cm m -mv met een zweem fosfaat. Deze laag is in de rapportage geïnterpreteerd als de Oer-Gaag Laag (in de rapportage Hoekpolder Laag genoemd). De fosfaat zweem heeft waarschijnlijk een natuurlijke oorzaak. Op basis van de geologische ondergrond van het plangebied wordt deze laag in principe niet verwacht in het plangebied. Het is goed mogelijk dat het hier ook de Gantel Laag betrof.

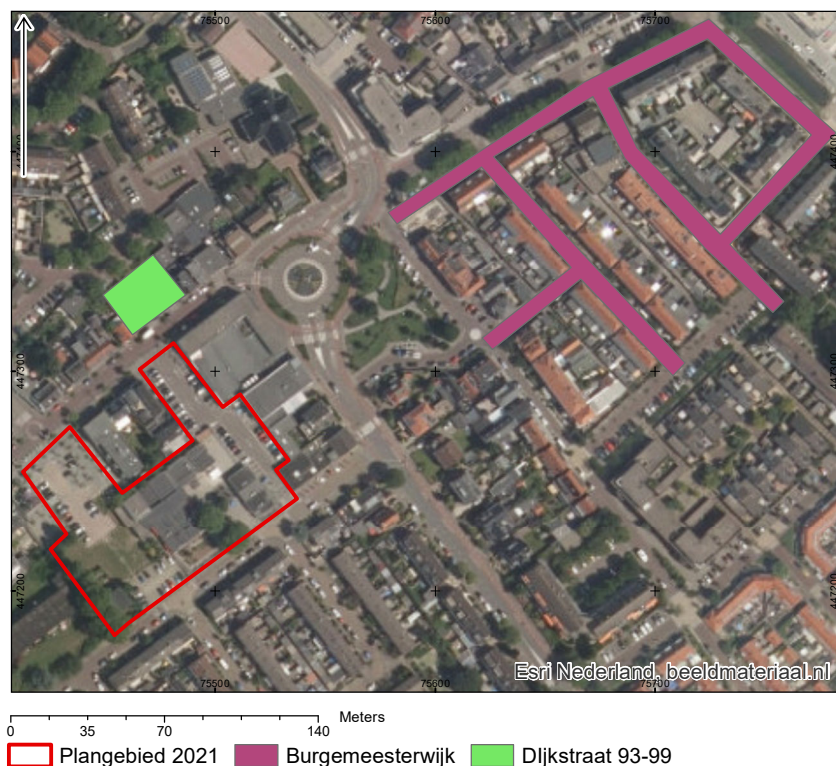
¹⁵ Vos et al. 2017.

¹⁶ Rijkers 2014.

Afbeelding 8: locatie van de boringen uit 2014.

Afbeelding 9: onderzoeken uitgevoerd sinds 2014.

2.5 Archeologisch onderzoek in en rondom het plangebied

In het bureauonderzoek uit 2014 is een overzicht weergegeven van onderzoeken in de nabije omgeving van het plangebied.¹⁷ Sinds 2014 zijn nabij het plangebied twee archeologisch onderzoeken uitgevoerd (afbeelding 9). De eerste betrof een bureau- en verkennend booronderzoek in de Burgemeesterwijk, waarbij 18 boringen zijn gezet.¹⁸ De bodemopbouw op deze locatie vormt een goede vergelijking met de verwachte natuurlijke opbouw in het huidige plangebied. De top van de bodem in de Burgemeesterwijk bestond uit opgebrachte grond met daaronder opgevaren grond van Van Liere vanaf 0,30 m/0,70 m -mv (0,20 m NAP/0,89 m -NAP). Hieronder lag de Laag van Poeldijk vanaf 0,50 m/1,60 m -mv (0,41 m/1,55 m -NAP), op intacte oeverafzettingen van de Gantel Laag vanaf 1,0 m/2,15 m -mv (0,99 m/1,79 m -NAP), op Hollandveen vanaf 3,25 m/3,45 m -mv (2,93 m/3,22 m -NAP). In minstens vier boringen lag in de top van de Gantel Laag een Woudlaag op 1,70 m/1,90 m -mv (1,29 m/1,41 m -NAP).

Het tweede onderzoek betrof een booronderzoek aan de andere kant van de Dijkstraat.¹⁹ Ter hoogte van nr. 93-99 bleek de bodem tot 1,3 m -mv verstoord. Hier worden geen vindplaatsen meer verwacht.

¹⁷ Rijkers 2014, 13-15.

¹⁸ De Fuijk 2020a; OM: 4859397100;
De Fuijk 2020b OM: 4866549100.

¹⁹ De Fuijk 2021; OM: 4954830100.

3 Gespecificeerde archeologische verwachting en advies voor vervolgonderzoek

3.1 Gespecificeerde archeologische verwachting

In het eerder uitgevoerde bureauonderzoek is een hoge verwachting opgesteld voor archeologische resten uit de Romeinse tijd, Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd voor het plangebied. Op basis van de geologische ondergrond, het archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied en het historisch kaartmateriaal kan deze verwachting voor archeologische resten bijgesteld worden, specifiek voor het huidige plangebied. Daarbij wordt aandacht besteed aan de volgende eigenschappen van de eventuele vindplaatsen: datering, (minimaal in hoofdperioden, bijvoorbeeld Romeinse tijd en Late Middeleeuwen), complextype (bijvoorbeeld nederzetting, grafveld, erf), diepteligging, locatie, uiterlijke kenmerken, omvang, gaafheid en conservering en verstoringen.

De hoge verwachting voor archeologische resten uit de Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen uit het bureauonderzoek uit 2014 kan worden bijgesteld naar middelhoog. Het is goed mogelijk dat er laatmiddeleeuwse voorgangers op of rondom de locaties van de historische gebouwen liggen die op de kaart van Kruikius en/of de Kadasterkaart van 1832 staan. De kans is echter groot dat de activiteiten in de Nieuwe tijd de Romeinse en laamiddeleeuwse resten hebben verstoord.

Er geldt een hoge verwachting voor archeologische resten uit de Nieuwe tijd. Volgens de Kaart van Kruikius uit 1712 bevonden zich meerdere gebouwen binnen het plangebied. Op het Minuutplan van 1832 zijn zes percelen met in totaal 10 gebouwen afgebeeld.

De resten uit de Romeinse tijd, Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd kunnen bestaan uit huisplaatsen, (afval)kuilen, bijgebouwen, sporen van landgebruik en vondsten, zoals bot, aardewerk, bouw materiaal, glas en hout. Over de gaafheid en conservering van de archeologische resten kunnen op basis van het huidige bureauonderzoek geen uitspraken worden gedaan. Ook over de omvang van de vindplaatsen, kunnen geen uitspraken worden gedaan.

In het oostelijk deel van het plangebied geldt ook een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit het Neolithicum. Deze verwachting is gebaseerd op de mogelijke aanwezigheid van duintoppen van de Laag van Ypenburg. Archeologische vindplaatsen uit deze periode bestaan zowel uit kleinschalige vindplaatsen (bijvoorbeeld kampementen) als middelgrote vindplaatsen met één of enkele boerderij/huisplaatsen. De kleinschalige vindplaatsen worden gekenmerkt door een geringe materiële neerslag. Deze bestaat doorgaans uit fragmenten vuursteen, houtskool en natuursteen. Grotere vindplaatsen worden gekenmerkt door een archeologische laag, waarin fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool kunnen worden aangetroffen.

3.2 Conclusie en advies voor vervolgonderzoek

Op basis van het aanvullende bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er een middelhoge verwachting geldt voor archeologische resten uit het Neolithicum, de Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen en een hoge verwachting voor archeologische resten uit de Nieuwe tijd. Bij graafwerkzaamheden bestaat de kans dat eventuele archeologische resten verloren gaan. Op basis van de resultaten van het booronderzoek in 2014 kan geen goed beeld verkregen worden van de bodemopbouw van het huidige plangebied en de omvang van eventuele vindplaatsen. Daarnaast biedt de locatie van de gesloopte kerk de mogelijkheid om

ook dit deel van het gebied te onderzoeken.

Gelet op het bovenstaande wordt geadviseerd om opnieuw een verkennend booronderzoek uit te voeren in het plangebied om de archeologische verwachting te toetsen en om de bodemopbouw in kaart te brengen. De geslaagde boringen uit het onderzoek uit 2014 kunnen bij dit onderzoek betrokken worden. Er wordt geadviseerd om de boringen aan de oostzijde van het plangebied, waar de Laag van Ypenburg wordt verwacht, tot minstens 0,30 m in de top van de Laag van Ypenburg te zetten. In de rest van het plangebied wordt geadviseerd om tot minstens 0,50 m in de top van de Gantel Laag te boren. Er moet rekening worden gehouden met het van tevoren verwijderen van het asfalt, om de boringen goed verspreid over het plangebied te kunnen verdelen. De uiteindelijke beslissing hierover ligt bij het bevoegd gezag, de gemeente Westland.

Literatuur

- Fuijk, I. de, 2020a: Vervanging riool Burgemeesterwijk, Honselersdijk, gemeente Westland. Een archeologisch bureauonderzoek, *Delftse Archeologische Notitie* 235.
- Fuijk, I. de, 2020b: Vervanging riool Burgemeesterwijk, Honselersdijk, gemeente Westland. Een verkennend booronderzoek, *Delftse Archeologische Notitie* 243.
- IJsselstijn, M., 2016: De structuur is bepaald. Landschap en bewoning in de late middeleeuwen (1134-1500), in: M. IJsselstijn & Y. van Mil (ed.), *Atlas van het Westland. 10.000 jaar ruimtelijke ontwikkeling*, Bussum, 59-87
- Kerkhof, M., 2012: Toelichting bij de archeologische beleidsadvieskaart van de Gemeente Westland, *Delftse Archeologische Notitie* 20.
- Kruikius, N. & J. Kruikius, 1712: *'t Hooge heemraedschap van Delflant, gemeten en in kaarte gebracht door Nicol. en Jac. Kruikius. Schaal 1:10.000*, Alphen aan den Rijn.
- Liere, W.J. van, 1948: *De bodemgesteldheid van het Westland. De bodemkartering van Nederland II*, 's-Gravenhage.
- Rikkers, M., 2014: Centrumplan Honselersdijk. Een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek, *Delftse Archeologische Notitie* 45.
- Vos, P.C., M. IJsselstijn, S. Jongma & S. de Vries, 2017: Het ontstaan van Westland-Delfland, gebaseerd op paleolandschappelijke onderzoek en getijsysteemkennis. Toelichting op de regionale paleolandschappelijke kartering, uitgevoerd in het kader van het uitbrengen van de Atlas van het Westland, *Delftse Archeologische Rapporten* 130.

Overige geraadpleegde bronnen

www.ahn.maps.arcgis.com, 02-08-2021.
www.ruimtelijkeplannen.nl, 02-08-2021.

Overzicht van afbeeldingen

Afbeelding 1 [blz. 4]

De geplande ontwikkelingen.

Afbeelding 2 [blz. 5]

Het huidige plangebied en het plangebied uit het bureauonderzoek van 2014, geprojecteerd op een luchtfoto.

Afbeelding 3 [blz. 6]

Het plangebied geprojecteerd op de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland.

Afbeelding 4 [blz. 7]

De kaart van Pieter Florisz. van der Sallem met in de cirkel de bebouwing in het plangebied.

Afbeelding 5 [blz. 8]

Het plangebied geprojecteerd op de kaart van Kruikius uit 1712.

Afbeelding 6 [blz. 8]

Het plangebied geprojecteerd op de Kadasterkaart uit 1832.

Afbeelding 7 [blz. 9]
Geologische ondergrond van de plangebieden (Vos et al. 2017).

Afbeelding 8 [blz. 10]
Locatie van de boringen uit 2014.

Afbeelding 9 [blz. 11]
Onderzoeken uitgevoerd sinds 2014.